

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec " 8-20
 za hemólo celoletno . . . " 28.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec " 2.—
 V pravi preložen mesečno . . 1-70
Sobotna izdaja:
 Za celo leto " 7.—
 za hemólo celoletno . . . " 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE C

== Inzerati: ==
 Enostolpna petivtrata (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat " 15 "
 za trikrat " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Paročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
 enostolpna petivtrata po 2 v.
 == Poslano: ==
 enostolpna petivtrata po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenemli ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ograke 28.511,
 bosn.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Udanost vojvodine Kranjske presvillemu vladarju.

Kranjski deželni glavar dr. Ivan
Šusteršič je odposlal cesarju sledečo
udanostno izjavo:

Njegovemu cesarskemu in kraljevske-
mu apostolskemu Veličanstvu Franc
Jožef I.

Dunaj.

V resni uri, ko je Vaše Veličanstvo
primorano vsled cinično zločinskega
rovarstva brezvestnega sosedu, zgra-
bilo za meč, polaga kranjska dežela
svojo staro, v vseh viharjih časa preiz-
kušeno zvestobo pred Najvišji prestol.
Nepopisna navdušenost za vojsko, ki je
prevzela vse sloje v deželi, je najboljši
porok, da bodo sinovi dežele na bojišču
junaštvu očetov čast delali in da bodo
zopet nepretrgljivost vezi, ki vežejo
kranjsko deželo z Vašim Veličanstvom
in z najvišjo dinastijo, s svojo krvjo za-
pečatili. Kranjska sledi s smrtnim po-
gumom, odločena za vse žrtve, svojemu
ljubljenemu, časti vrednemu vladarju.
Bog ohrani, blagoslovi in čuvaj Vaše
Veličanstvo in skupno avstrijsko domo-
vino!

Šusteršič s. r., dež. glavar.

Cesarjeva zahvala.

Gosp. deželni predsednik na Kranj-
skem je sprejel sledeči brzojav:

Deželni predsednik

ekscelenca baron Schwarz

Ljubljana.

Kopaljšče Ischl, 29. jul. 1914.

Njega c. in kr. Apostolsko Veličan-
stvo je blagoizvolilo naznanilo o na-
vdušenih manifestacijah v Ljubljani z
največjo zadovoljnostjo v Najvišje zna-
nje vzeti ter se zahvaljuje najmilostiji-
veje za ta izraz udanosti, ki je govoreč
dokaz, da stoji prebivalstvo Kranjske v
dobrih in slabih časih v neomajljivi
zvestobi na strani cesarja in domovine.

Vsled najvišjega ukaza

baron Schiessl.

Ljudska duša.

Po sarajevskem umoru je bila v
srce zadeta duša našega ljudstva. Kdor
tega ni verjel ali ni hotel verjeti, in to
tudi ne po nad vse sijajni manifesta-
ciji v »Unionu« dne 5. t. m., ta je moral
videti, slišati in čutiti vrvenje naše
ljudske duše v zadnjih dnevih — po
ostri avstrijski noti, po započeti mobi-
lizaciji, kaj pa šele po slovesni napo-
vedi vojske. Brez izgleda je, kar se je
godilo na Kranjskem zadnje dni. Ogor-
čenje ljudstva nad sarajevskim umo-
rom, nad podlo srbsko zaroto, ki je ta
zločin skovala, nad ničvredno srbsko
državo z njeno banditsko vlado, to
ogorčenje združeno z ljubniopolnimi
čustvi za preblagi žrtvi, s čutili ne-
omajne zvestobe in udanosti do sivila-
sega vladarja in do avstrijske države,
vse to je butnilo iz pristne ljudske duše
našega naroda na dan s tako elemen-
tarno silo, da se ji nič ustaviti ne more!
To je tako vehementen tok, da mora
vsak v deželi iti z njim, naj hoče ali ne
ali se pa sramotno poskriti. In Ljublja-
na, naše glavno mesto, tista Ljubljana,
ki se je še nedavno pripravljala spre-
jeti v svojem zidovju 1500 srbskih So-
kolov, ki so imeli nečuvno nesramnost
priglasiti svojo udeležbo na vsesokolski
slavnosti v Ljubljani, akoravno pripa-
dajo organizaciji hudodelske, morilske
»Narodne Obrane« — tista Ljubljana je
pretekli torek zvečer enodušno z do-
slej nepoznamim entuziazmom demon-
strirala zoper Srbe in za Avstrijo in nje-
nega vladarja. »Doli s Srbijo! Fej! Doli
s Srbijo! Fej Srbija! Živela Avstrija!
Živio naš cesar!« — Isti klici, ki so 5. ju-
lija pretresali »Unionovo« dvorano, pre-
tresejo sedaj celo deželo z Ljubljano
vred. To je zmaga ljudske duše, ljud-
ske volje. Gorje onemu, ki bi se ji hotel
ustavljati! Nihče nima te drznosti in je
ne more imeti — vse se pridružuje ve-
likemu, nezajezljivemu toku. Hvala
Bogu, ljudstvo ve, kaj čuti, ljudstvo ve,
kaj hoče, ljudstvo je pokazalo jekleno
energijsko v realiziranju svoje volje in
postalo je neomejen gospodar javnega
mnjenja v ceji deželi. Ljudska duša go-
vori — molčati mora vse drugo. Iz
globokine ljudske duše bodo sledila ju-
naška dejanja naših vojakov. Za nas
Kranjce je ta usiljena nam vojna prava
ljudska vojska. V srcu vsacega našega
vojaka je zapisano: To je naš sovražnik
zoper katerega gremo! Udariti hočemo

s težko pestjo, da bo sovražnik uničen,
mi pa da bomo imeli mir enkrat za vse-
lej: ne vegasti, goljufiv mir zadnjih let,
temveč resničen, zdrav, trajen mir.
Kocka je padla. Živela Avstrija, smrt
sovražnikom!

Preskrbnina za družine vpokli- cancev.

Družine vpoklicancev dobe preskrb-
nino. Vpoklicanec mora biti avstrij-
ski državljan, za ogrske vpoklicance ne
velja postava. Vseeno je, ako je mož vpo-
klican v pravo vojaško službo ali pa v
črno vojno. Preskrbnina se v obeh slu-
čajih izplača.

Kdo je upravičen? K družini
spadajoči se v vsakem slučaju smatrajo
žena in otroci, dalje tudi starši, stari očetje
in matere, kakor tudi stari očetje in ma-
tere zetov ter snah, očimov in mačeh, pa
nezakonski otroci. Žena in otroci dobe,
tudi če žive v inozemstvu, preskrbnino.
Ostali je prejmejo le takrat, ako stanujejo
v Avstriji. Toda sorodstvo k vpoklicancu
samo ne zadestuje, da se izplača preskrb-
nina. Upravičeni so le oni družinski člani,
katerih oskrbovanje je dosedaj bistve-
no odvisno od delovnih prejem-
kov vpoklicanca. Ako je tedaj samo en
družinski član deloma delozmožen ali že
deloma delozmožen sedaj in potemtakem
nekaj, pa ne več toliko ali sploh ne zasluži
toliko, da se s tem popolnoma ne
preživlja, tedaj dobi preskrbnino. Tako
so na primer starši vpoklicanca, ki imajo
majhen zaslužek, ali pa bratje in sestre
vpoklicanca, ki dobivajo kot vajenci plačo,
upravičeni na preskrbnino, ako je vpokli-
canec storil zanje le toliko, da je njihova
oskrba odvisna bistveno od njegovega za-
služka. Ker je potrebno, je li izvirajo pre-
jemki vpoklicanca iz dela, so upravičeni
svoji delavci in nastavljenec, kakor
tudi malih kmetovalcev, ki ne vzdržujejo
nobene tuje moči, in malih obrtnikov brez
pomočnikov. Obrtnik sme držati vajence,
ne da bi izgubil pravico do preskrbnine.
Preskrbnina se ne izplača, dokler vpokli-
canec dobiva plačo, ali ako je v tako
dobrih premoženjskih ali pridobitvenih
okolščinah, da preskrba svojcev z vpo-
klicanjem ni v nevarnosti. O tem, če se
to pripeti, se bodo vršile poizvedbe. Ako
se izpremene v času, ko služi vpoklicanec,
razmere kakega svojca ali ako nastopi čas,
ko vpoklicanec ne dobi več plačila, potem
more oni, čegar prošnja se enkrat odkloni,
vložiti novo.

Iz česa obstoji preskrb-
nina? Preskrbnina obstoji za vsakega
poedinega upravičenca: 1. iz dnevne
preskrbninske pristojbine in
2. iz dnevne najemninskega
prispevka. Le tisti ne dobi nikake sta-
novanjske pristojbine, ki stanuje v lastni
hiši ali v taki hiši, ki je last vpoklicanca
ali kdor ima stanovanje v javnih zavodih,
kakor ubožnica.

Kako visoka je preskrbnin-
ska pristojbina? Kot preskrb-
ninsko pristojbino določa zakon
za vsakega upravičenca na dan znesek,
ki je določen za »preskrbovanje vojaških
čet za glavo in dan«. Ta znesek določi
vsako leto vojno ministrstvo. Za leto 1914.
znaša vsled odredbenega lista za armado
od dne 24. januarja 1914. za Dunaj 88 vin.,
za ostalo Nižjeavstrijsko 81 vin. Za druga
mesta in dežele je nekoliko manjši, le za
Tirolsko in Predarlško je malo višji. Na-
jemninski prispevek, ki se iz-
plača poleg preskrbninske pristojbine,
znaša polovico preskrbninske pristojbine.
Otroci pod osem let stari dobe le polovico
preskrbninske pristojbine in najemninskega
prispevka. Seveda je vseeno, ako vsi ali
le en del upravičencev stanuje skupno z
vpoklicancem ali ne. Skupni preskrbnin-
ski prispevek (obstoječ iz preskrbninske
pristojbine in najemninskega prispevka)
znaša tedaj vsled v okrožni odredbi z dne
12. januarja 1914 za »preskrbovanje voja-
ških čet« določenih zneskov za vsako ose-
bo, ki stanuje v Ljubljani za čez 8 let
stare K 1-14, za pod 8 let stare 57 vin., v
ostali Kranjski K 1-05 — 52½ vin.,

v Inomostu K 1-50 — 75 vin., v ostali Ti-
rolski in na Predarlškem K 1-35 — 65 vin.,
na Dunaju K 1-32 — 66 vin., na ostalem
Nižjeavstrijskem K 1-21½ — 60¾ vin., v
Lincu K 1-32 — 66 vin., na ostalem Zgor-
njeavstrijskem K 1-14 — 57 vin., v Trstu
K 1-30½ — 65¼ vin., na ostalem Primor-
skem K 1-20 — 60 vin., v Brnu K 1-27½
— 63¾, na ostalem Moravskem K 1-20 —
60 vin., v Celovcu K 1-27½ — 63¾ vin.,
na ostalem Koroškem K 1-18½ — 59¼ vi-
narjev, v Lvovu K 1-26 — 63 vin., v Kra-
kovi K 1-20 — 60 vin., v ostali Galiciji
K 0-85½ — 42¾ vin., v Gradcu K 1-24½
— 62¼ vin., na Solnograškem (v mestu
in na deželi) K 1-23 — 61½ vin., v Opavi
K 1-23 — 61½ vin., v ostali Šleziji K 1-14
— 57 vin., v Pragi K 1-20 — 60 vin., v
ostali Češki K 1-27½ — 63¾ vin., v Zadru
K 1-20 — 60 vinarjev, v ostali Dalmaciji
K 1-10½ — 55¼ vinarjev, v Črnovicah
K 1-12½ — 56¼ vin., v ostali Bukovini
K 0-91½ — 45¾ vin.

Iz te razpredelnice je razvidno, da ta-
isti, ki stanujejo v glavnih mestih, dobe
več kakor pa oni, stanujoči v manjših me-
stih. V inozemstvu se nahajajoči upravi-
čenec dobi 1 krono 20 vinarjev, otrok pod
8 let 60 vinarjev. Ima li vpoklicanec ženo
in dva otroka, od katerih eden je star čez
8 let in eden pod 8 leti, in podpira svojo
mater, ki se večinoma preživlja le od nje-
ga, in vsi stanujejo v Ljubljani, tedaj dobe
te štiri osebe dnevno skupaj: trikrat po
1 krono 14 vinarjev = 3 krone 42 vinarjev,
enkrat po 57 vin. (za otroka pod 8 leti) =
57 vinarjev, tedaj skupaj vsa družina —
3 krone 99 vinarjev.

Preskrbninski prispevek za vse dru-
žinske svojce skupaj pa ne sme prekora-
čiti povprečnega dnevnega zaslužka vpo-
klicanca. Več kakor je vpoklicanec po-
vprečno zaslužil, ne more družina preje-
mati, čeprav šteje še toliko glav. Ako je
vpoklicanec, čegar družina ima po zgoraj
napravljenem nastavku dobiti 3 krone
99 vinarjev, zasluži povprečno le 3 krone
60 vin. na dan, tedaj bi dobivala družina
le 3 krone 60 vin. na dan. Ako je vpokli-
canec podpiral svojca, toda le z manjšim
zneskom, kakršnega določa postava kot
preskrbninski prispevek, tedaj dobi ta
družinski član le toliko, kolikor je vpo-
klicanec v resnici plačal. Če je tedaj kdo,
ki nima žene in zakonskih otrok, svoji ma-
teri in svojemu nezakonskemu otroku da-
jal le dvajset kron mesečno, potemtakem
dobi mati ali otrok le 66¾ vinarja na dan.
Če vpoklicanec pobegne ali če ga vojaško
sodišče obsodi v težko ječo (ne pa, če
je kaznovan v navadni zapor), tedaj se od
dneva ubege ali od dneva pravne moči
sodbe ne izplača nikak prispevek več.
Preskrbninski prispevek se začneja od
dneva, ko je bil družinski oskrbovatelj
vsled vpoklicanja zadržan, da bi izvrševal
svoj obrt, in traja do dneva povratka v
svoje stanovašče. Računa se tedaj tudi
potovalni čas, ravnotako tudi čas, kate-
rega prebije v kaki bolnici ali oskrboval-
nici. Če je kak vpoklicanec v boju ubit
ali če ga po kakem boju pogreše, ali če
umre vsled telesne poškodbe ali bolezni,
katero si vsled vojaške službe nakopje,
tedaj pristoji taistim, ki so upravičeni do
preskrbninskega prispevka, ta preskrbnin-
ski prispevek še šest mesecev po
smrti ali po dnevu, ko so ga pogrešili, če-
tudi je vojska končana tekom teh šestih
mesecev. Po teh šestih mesecih pa imajo
pravico do zelo majhne, takomenovane
vojaške preskrbe.

Preskrbninski prispevek je
nerubljiv. Preskrbninski prispevek ne
more sodišče zarubiti, tudi vsak preodkaz
je neveljaven. Le zneski, katere oblast ali
občina izplača kot predujem za preskrb-
ninski prispevek, se morejo poračunati.

Kako se zahteva preskrb-
ninski prispevek? Vpoklicanec mo-
re zahtevati preskrbninski prispevek, če
ima za to dovolj časa; zahtevajo ga pa
lahko tudi svojci, katerim pristoji pravica,
tedaj žena, otroci itd. Za zakonske otroke
ga lahko zahteva mati, za nezakonske pa
varuh. Priglasitev je naznaniti občini, v
kateri upravičenec stanuje. Ako svojci
stanujejo na raznih krajih, tedaj se pri-
glasi pri raznih uradih. Če stanuje upra-
vičenec na Ogrskem ali v Bosni, tedaj se

LISTEK.

Spomini na leto 1866.

Vrvenje zadnjih dni po Ljubljani je
spominjalo na leto 1866. Po groznem po-
razu naše armade pri Kraljevem gradu
dne 3. junija 1866 zbirale so se gručice po
ulicah in trgih in širile so se od ust do ust
pretresljive vesti in plašile prebivalstvo.
Ta poraz pa je bil povod, da je tudi Ita-
lijanom zopet zrastle grebene, in da je ita-
lijanski vojskovodja Lamarino dne 20. ju-
nija napovedal naši južni armadi vojsko
in še pred potekom stavljenega roka pre-
korajča tedajno mejno reko Minčijo. Nad-
vojvoda Albreht, ki je bil tedaj utaborjen
s svojo armado pri Veroni, udaril je dne
24. junija iz svojega tabora, zasedel vse
višave v okolici ter še isti dan napadel
sovražnika. In sreča toplot italijanski ar-
madi ni bila mila. Po hudem boju in veli-
kih izgubah na obeh straneh porazila je
naša armada italijansko ter z naskokom
zavzela višavo Kustoci, zajela nad 2000
italijanskih vojakov ter mnogo topov in
drugega orožja.

To je bila naša prva zmaga na jugu,
zmaga pri Kustoci.

Kakor blisk razširila se je ta vesela
vest tudi po Ljubljani. Srečni začetek vsi-
ljenega boja je vsled nesrečne bitke pri
Kraljevem gradu pomiril razburjeno pre-
bivalstvo, pregnal malodušnost in nove

nade na skorajšnji častni mir vzklicale so v
srčih vseh zvestih državljanov.

Z izredno požrtvovalnostjo odzvali so
se ljubljanci prošnji tedanjega dežel-
nega glavarja kranjskega, barona Bacha,
za pomoč ranjenim vojakom, ki so se mno-
žili po ljubljanskih bolnišnicah in drugih
javnih prostorih — tudi sedanjí »Ljudski
dom« je bil nabito poln trpečih junakov.
Članice društva milosrdnih gospá, ki so
pobirale po Ljubljani darove v blagu in
denarju, niso odhajale praznih rok niti iz
najborejših domov tedanje Ljubljane. Po
šolah in domovih pripravljale so se obveze
za ranjence in vse je tekmovalo po svojih
močeh lajšati bolečine junakom trpinom.

Dne 12. julija okoli 8. zvečer peljal se
je slavní zmagovalci pri Kustoci, nadvoj-
voda Albreht skozi Ljubljano na Dunaj,
kamor ga je poklical cesar, da prevzame
— po odslovljenem vojskovodji Benedeku
— vrhovno poveljstvo vse avstrijske ar-
made. Vsa Ljubljana je hitela na kolodvor
pozdraviti junaka, in ko so se mu poklo-
nili deželni glavar, knezoškof in ljubljanski
župan, zahvalil se je nadvojvoda do solz
ginjen z besedami: »Veselo je vselej priti
v mesto, katero se v patriotizmu tako od-
likuje kakor Ljubljana.«

Ves mesec so še trajali boji na se-
veru in jugu in šele 23. avgusta 1866 ob
polnoči se je v Pragi sklenil mir in pruska
armada je začela zapuščati avstrijsko
ozemlje. Nekaj dni potem (dne 3. oktobra)
pa je naznanil 101 strel z ljubljanskega
Grada ljubljancem, da je sklenjen mir
tudi na jugu v Florenci.

priglasili pri politični oblasti, kamor je vpo-
klicanec pristojen. Ako upravičenec sta-
nuje izven Avstro-Ogrske, tedaj se pri-
glašuje pri najbližjem konzulatu ali posla-
ništvu. Nepotrebne so pismene prošnje,
ker imajo vsi uradi, ki pridejo vpoštev,
pripravljene obrazce ali formularje, katere
morajo po navedbah upravičenca izpolniti.
Dobro je, da se pri zgleditvi predlože do-
kumenti, iz katerih je razvidno sorodstvo
vpoklicanca. Žena naj tedaj predloži po-
ročni list, otroci pa naj izkažejo svoje so-
rodstvo s krstnim listom. Ako se pa vloži
pismena prošnja, tedaj je koleka prosta.
Prošnjo se odposlje lahko tudi po pošti.
V takem slučaju ni treba prilepljati kake
znamke, če se napiše na ovitek ali ku-
verto: »Se tiče priglasitve za preskrbnin-
ski prispevek. Po § 12. zakona z dne
26. decembra 1912, drž. zakon. 237, poš-
tine prosto.« Priglasitev se naj
izvrši takoj po dostavljenem
vpoklicanju in če ne dopušča
čas, takoj po odhodu k voja-
kom. Tekom dveh mesecev po
vpostavljenju v neaktivno raz-
merje, po razoroženju vpokli-
cancev ali tekom šestih me-
secev po smrti ali pogrešanju
vpoklicanca se treba prija-
viti, drugače je prepozno.

Kdaj in komu se izplača
preskrbninski prispevek? Pres-
krbninski prispevek se izplača tistemu,
ki je naznanjen pri priglasitvi upravičenca
kot sprejemnik. Ako upravičenci ne sta-
nujejo v enem in istem stanovanju, tedaj
se lahko naznani, da se vsakemu posa-
meznemu odposlje denar. Vsekakor pa je
boljše, ako se vsi upravičenci že prej zedi-
nijo na osebo, ki prejema za vse denar.
Oblast pošlje namreč denar za vse dru-
žinske člane le na eno osebo, čeprav se
imenuje več sprejemnikov. Ako sama iz-
bere osebo, tedaj pošlje na najbližjega so-
rodnika vpoklicanca. Da oblast ne izbere
koga, ki družini ni po volji, tedaj je boljše,
da se že prej imenuje sprejemnika. Kako
si svoji med seboj razdele denar, se oblast
ne vmešava. Izplačuje se preskrbninski
prispevek vsakega pol meseca, in sicer če
možno dne 1. in 16. Zgoditi se ima vedno
vnaprej. Če radi tega je potrebno čim
najhitreje priglasenje. Preskrbninski pri-
spevek ni treba vračati, tudi ako se vpo-
klicanec pred dnevom, do katerega je
vplačan, vrne domov.

Kdo odloča o upravičenju?
Da dobi družinski član vpoklicanca pre-
skrbninski prispevek, določajo komisije. V
to imenuje uradnika deželni predsednik,
finančni ravnatelj in deželni odbor. V
Ljubljani pa odposlje namesto deželnega
odboru svojega zastopnika ljubljanski žu-
pan. Občine so zavezane na zahtevanje
oblasti, da sodelujejo na izvršitvi zakona,
predvsem, da pridno poizvedujejo. Poli-
tična oblast lahko določi poljubne osebe
kot zaupnike za te poizvedbe.

Velike manifestacije za vojno v Zagrebu.

V torek zvečer so se vršile v Zagre-
bu velikanske manifestacije za vojno.
Tri vojaške godbe so igrale po mestu.
Vsako godbo je spremljala nepregledna
množica za vojno navdušenih Hrvatov.
Na čelu enega sprevoda sta šla
pravaška poslanca dr. Ivo Frank in Iv.
Zatluka, kateri je nosil veliko hrvatsko
trobojnico. Hrvati so navdušeno klica-
li: »Živijo hrvatski kralj Franc Jožef!«
— »Živela Hrvatska!« — »Živela vojs-
ka!« — »Doli s Srbijo!« — »Naprej na
morilce našega prestolonaslednika!«
itd. Ko je sprevod došel pred stanova-
nje zbornega poveljnika generala Rhe-
mena, mu je množica napravila burne
ovacije. General se je ginjen zahvalje-
val. Ko so vse tri godbe odkorakale v
vojašnice, se je združila množica vseh
treh sprevodov in odšla po ilici v me-
sto. Med potjo so peli navdušene pesmi,
eno nalašč proti Srbom zloženo pesem
so peli po melodiji bulgarske »Šumi
Marica«, v kateri posebno odmevali
glasovi: »Marš, mars, Beograd je naš!«
Pred Starčevićem domom se je množi-
ca ustavila in zapela hrvatsko himno.
Na balkonu se je pojavila gospa Mari-
ja Kumičička, ki je množico nagovorila.
V svojem govoru je posebno poudar-
jala, da so hoteli tudi Hrvate zapeljati
v takozvano Narodno jednoto, a zaman.
Pozivala je množico, naj vstaja do
zadnjega za svojo domovino. Nato se je
ogromna množica zopet podala pred
zborni poveljstvo in ponovila burne
ovacije. General Rhenen se je zahvalil
v hrvatskem jeziku in poudarjal zve-
stobo in udanost Hrvatov ter kako on
ljubi prave Hrvate. Tudi njegovemu
Veličanstvu je dobro znano, da se Hr-
vati vsikdar zavedajo svoje dolžnosti.
Ovacije je nadalje priredila množica
tudi pred stanovanjem dr. A. Horvata.
Pred kavarno »Corso« je stopil dr. Ivo
Frank na stol in nagovoril množico, po-
udarjajoč, kako sijaven pojav je to, da
je nastalo tako velikansko navdušenje.
»Dve tretjini izmed Vas gre jutri v boj

proti sovražniku. Pojdite vedrim licem,
vrnite se z zmago, ker gre za našega
kralja in našo Hrvatsko!« Po govoru je
množica zopet zapela »Liepa naša do-
movina« in cesarsko pesem. Nato se je
velikanska množica razšla.

Obračun Avstrije s Srbijo. Prva zmaga.

To je bilo včeraj popoldne navdu-
šenja po Ljubljani. »Slovenec« je na-
znanjal prvo zmago avstrijskega oro-
žja proti srbskemu sovražniku. Vse pol-
no ljudstva je oblegalo našo tiskarno,
vsak je hotel prečitati na uredniških
deskah nabite novice. Vest je bliskoma
prodrla v vse ljubljanske okraje, ki
so se nakrat še bolj oživel. Navdušeno
petje je orilo z ulic in iz gostiln. Nam
došla uradna vest se je glasila:

Dunaj. (C. kr. kor. urad.) V sredo,
dne 29. julija, zjutraj ob 1. uri 30 minut
je došlo do spopada med našimi in srbs-
skimi četami ob Donavi v bližini Bel-
grada. Most med Zemunom in Belgra-
dom so Srbi popolnoma razstrelili. Naša
artiljerija podpirana po infanteriji v
zvezi z donavskimi monitorji je obstre-
ljevala srbske pozicije, ki so jih po
kratkem boju sovražniki zapustili. Naše
izgube so malenkostne.

Naši pionirji in obmejna finančna
straža so včeraj opazili dva srbska čol-
na z razstreljivom in minami. Vnel se
je boj in so naši po kratkem a hudem
boju premagali po številu močnejšo po-
sadko lažje. Oba čolna z nevarno vse-
bino so naši vječi in z dvema podonav-
skima parnikoma odpejali.

SOVRAŽNOSTI SE PRIČELE NA CELI ČRTI. — NAŠA ARTILJERIJA BOM- BARDIRA BELGRAD.

Ze v včerajšnji večerni številki je
»Slovenec« priobčil brzojavko:
Dunaj, 29. julija. Nocoj po polnoči
so se pričele sovražnosti.

V poznih večernih urah pa je dobilo
naše uredništvo brzojavko:

Dunaj, 29. julija. Sovražnosti so se
pričele na celi črti. Naši topničarji bom-
bardirajo Belgrad.

Vsebinska brzojavke se je kmalu iz-
vedela po celi Ljubljani. Cel onoč so
ljudje hodili gledat naznanila pred na-
šo tiskarno.

× × ×

VITEŠKI NAŠ CESAR HOČE NA BO- JIŠČE. LE TEŽKO SO GA PREGOVO- RILI, DA NI ODPOTOVAL.

Dunaj, 29. julija. V dvornih kro-
gih se govori, da je cesar izjavil nujno
željo takoj, ko so sklenili odločilne od-
redbe, da hoče na bojišče. Njegova oko-
lica je le s ponovnimi nastopi ga zadr-
žala od koraka, a nato je cesar izjavil,
da hoče iti vsaj v Budimpešto, da bo
bližje bojišča. Začasno se nastani ce-
sar na Dunaju, a izključeno ni, da od-
potuje pozneje v Budimpešto.

Dunaj. Dne 26. t. m. med dinejem
v Ischlu se je cesar zelo živahno raz-
govarjal. Naenkrat reče cesar, da hoče
Ischl zapustiti. Osební cesarjev zdrav-
nik dr. Herzl nato vpraša: »Veličanst-
vo želi odpotovati v Schönbrunn?«
— »Ne,« odgovori cesar, »nočem iti v
Schönbrunn, marveč v glavni vojaški
stan.« Na Dunaju je vzbudila ta vest
velikansko navdušenje.

CESAR SE VRNE NA DUNAJ.

Dunaj, 29. julija. Za jutrišnji ce-
sarjev dohod ob 12. uri 28 minut opol-
dne se delajo na Dunaju velikanske
priprave. Ker si je cesar z ozirom na
resnost položaja zahteval vsak oficie-
len sprejem, ga občinski svet ne po-
zdravi, pač se pa zbere prebivalstvo na
cestah med Penzingom in Schönbrun-
nom. Pričakujejo prizor, kakršnega
Dunaj že desetletja ni videl. Danes so
razdeljevali po Dunaju male letake, ki
pozivajo Dunajčane, da naj se zbero pri
postaji Penzing. Da bo imel cesar ko-
likor toliko v Schönbrunn mir, bo
večji del parka in veliki trg pred gra-
dom, od jutri zjutraj naprej javnosti
zaprt. Župan dr. Weisskirchner bo, če-
tudi si je cesar vsak sprejem izrecno
prepovedal, na čelu občinskega sveta,
obrnih zadrug in drugih društev na
schönbrunnskem dvorišču cesarja na-
govoril.

O AVSTRIJSKEM NARODNEM GO- SPODARSTVU IN O VOJNI.

Dunaj, 30. julija. (C. kr. kor. urad.)
»Neue Freie Presse« priobčuje članek
tajnega svetnika dr. Rud. Sieharta o
avstrijskem narodnem gospodarstvu in
vojski. Pisatelj se vprašuje, ali more
avstrijsko prebivalstvo gledati z zaupa-
njem na narodnogospodarsko priprav-
ljenost države, ter izjavlja, da se mora
na to vprašanje brezpogojno in neome-
jeno pritrilno odgovoriti. Avstrijsko
narodno gospodarstvo da je pripravljeno

no za vse slučaje, ki jih vojska nanese.
Kar je bilo slabotno in negotovo, da je
v krizah zadnjih mesecev zdavnaj po-
padalo in zamrlo, ostalo pa da je jedro
našega gospodarstva in to je zdravo in
trdno. Vsaka skrb, vsak strah za pre-
moženje, ki se ga je zaupalo zakonitim
državnim organom, je nesmisel in zlo-
čin. Članek povdarja, da se v vojnem
času nikdar ne sme pozabiti, kar tudi
uči skušnja, da slede vojskam časi go-
spodarske povzdige; to se je z izredno
jasnostjo pokazalo po nemško-franco-
ski vojski, po burski in tudi po zadnjih
balkanskih vojskah. V modernem na-
rodnem gospodarstvu pač tiči neka ču-
dovita prenavljalna sila, vsled katere
si vselej z izredno naglico opomore.
Predvsem pa se ne sme pozabiti, da je
vojska proti Srbiji vojska za narodno-
gospodarske interese, katere je treba
obvarovati neprestanih vznemirjenj, ki
izvirajo iz srbskih rovarij. Guverner dr.
Sieghart izjavlja nato, da se nam niti
zaradi našega denarstva niti glede dr-
žavnih dolgov ni ničesar bati od vojske.
Naš denarni sistem je postavljen na ta-
ko trdne podlage kakor katerikoli v
Evropi. Naše rente nesejo po sedanjem
kurzu obilno 5 odstotkov, kar pomeni
nenavadno visoko rentabilnost, zlasti
ker na kako konvertiranje v doglednem
času sploh ne mislijo. Kdor vkljub te-
mu v položaju, kakršen je zdaj, rente
prodaja, ne škoduje samo državi, am-
pak tudi sam sebi, ker ima pri kupitji
zgubo, ki se ne da popraviti. Še veliko
bolj nespametno bi bilo jemati vloge iz
bank in hranilnic in denar domov zna-
šati. Taka dviganja so nespametna in
obsodbe vredna, ker je kakovost av-
strijskih hranilnic in bančnih zavodov
nad vsak dvom vzvišena. Občinstvo ima
zgubo na obrestih in plačilna sredstva,
ki so gospodarskemu življenju na raz-
polago, se brez razloga manjšajo. Rav-
no tako je obsodbe vredno, če kdo zdaj
iz nepotrebnega strahu akcije, ki jih
ima, za vsak denar razmeče. Akcije do-
brih industrijskih in prometnih zavodov
so za občinstvo najpripravnejše
vrednote. Zelezen rudokop, petrolejski
vir, pristaniške naprave, to so stvari,
ki jim nobeni politični in vojni zaplet-
ki ne morejo narediti škode. Papirji, za
katerimi ne stoji nič drugega kakor
uljuden prospekt, so v Avstriji k sreči
nepoznani. Mi nimamo, pravi dr. Sieg-
hart, nobenih fantazijskih vrednot, no-
benih fatamorgaških efektov, nobenih
potemkinskih akcij. Kdor bi se danes
dal zmotiti v strahu zaradi vojske in bi
upravičene deleže pri industrijah in
prometnih družbah od sebe zmetal, bi
škodil sebi in državi in bi samo tistim
bogastvo delal, ki so dovolj pametni,
da se za temi zakladi vpognejo in jih
poberejo.

VOJSKA IN TREZNOST.

Ogrski antialkoholisti so izdali
oglasne in jih nabili po vseh ulicah. —
Oglasi se glase:

Vojak!

Gre se za našo bodočnost. Varujte
se alkohola! Bodite vedno trezni za do-
brobit domovine! Bodočnost pripada
treznim. Trezni bodo zmagali. Trezni
Japonci, ki pijejo čaj, so zmagali Ruse,
ki pijejo »vodko«. Ne pijte alkohola!

Prav isto bi mi priporočili našim
slovenskim vojakom. Alkohol ne daje
resničnega poguma. V vojski zmaguje
treznost. Resničen pogum in tolažba pa
daje, ako človek gre v smrtno nevar-
nost — spravljen z Bogom. Zato naj bi
oni, ki tega še niso storili, posnemali
svoje tovariše, ki so te dni prejeli svete
zakramente in se na ta način pripravili
in osrčili za vse, kar ima priti.

Bog z Vami, rojaki-vojaki, in sreča
junaška!

Protialkoholna zveza »Sveta
vojska« v Ljubljani.

OVACIJE PRESTOLONASLEDNIKU.

Ischl, 30. julija. (C. kr. kor. urad.)
Nadvojvodi Karlu Francu Jožefu je vče-
raj, ko se je vračal od dineja v cesar-
ski vili, v hotel, napravila množica ve-
likanske ovacije. Nadvojvoda se je na
ljubeznjiv način zahvalil za ovacije.

NESRAMNE SRBSKE LAŽI. — MA- JOR TANKOVIČ NI ARETIRAN!

Dunaj, 29. julija. »Jugoslovanska
korespondenca« poroča iz Soluna: V
nedeljo je došel sem neki srbski čast-
nik s svojo ženo, ki se je prijavil kot
major Lujakovič in ki je v ponedeljek
naprej v Odeso odpotoval. Po verodostoj-
nih pričah in po osebnih znaneih
se je doznalo, da je begunec tisti ma-
jor Vojo Tankosić, katerega areticio
je v svoji noti avstrijska vlada zahteva-
vala in o katerem je izjavila srbska
vlada, da so ga že tisti večer zaprli, ko
je došla nota. Toliko je torej Srbiji ve-
rovati! Pri najslovesnejših zatrdilih se
srbska vlada grdo zlaže. Res, s tako
državo se mora obračunati. Ubogo srbs-
ko ljudstvo iz krempljev kraljevskih

morilcev rešiti, je zaslužno delo, če tu-
di sedanje srbsko kraljestvo izgine iz
zemljevida.

IZ BOSNE.

Sarajevo, 30. julija. (C. kr. koresp.
urad.) Uradni list poroča med drugim:
Ker se pripravljala monarhija z vse od-
ločnostjo z vojno silo varovati svoje in-
terese in nedotakljive pravice in na-
praviti konec tudi po naši ožji domo-
vini razširjenemu sovražnemu delova-
nju, je nastopil tudi za prebivalstvo
Bosne in Hercegovine trenutek, da do-
kaže svojo ljubezen, zvestobo in uda-
nost do najvišje cesarske hiše in mo-
narhije. Danes, ko so vsi narodi mo-
narhije pozabili na svoje notranje spo-
re in ko vse preveva le misel na čast,
ugled in dobrobit domovine, naj bi ta
misel prodrla tudi po celi naši deželi.
Naj bi se združile vse konfesije in
stranke v bratskem objemu, da se
Bosna in Hercegovina vredno pridruži-
ta deželam monarhije.

Sarajevo, 30. julija. (C. kr. k. urad.)
List »Istina«, glasilo srbske narodne
stranke, izvaja v današnjem uvodnem
članku: V teh težavnih dneh je potreb-
no, da dokaže srbsko ljudstvo v Bosni
in Hercegovini, da je zrelo. Zato naj
vsak vestno in v polni meri izpolni svo-
jo državljansko dolžnost napram Nje-
govemu Veličanstvu in napram državi.
V vseh okrajih naše dežele naj vlada
mir in red.

Sarajevo, 30. jul. (C. kr. kor. urad.)
Srbski ortodokсни metropolit Radonič v
Tuzli je izdal na duhovščino in cerkve-
ne občine okrožnico s pozivom, naj vsak
izpolni svojo dolžnost napram cesarju
in se pokori vsem odredbam državnih
oblasti. V tem smislu naj se pouči tu-
di ljudstvo in vpliva nanj, naj varuje
cerkve, šole in občinske hiše pred vsa-
kim onečaščenjem kot sumljiva skri-
vališča in naj vsak sumljiv pojav na-
znani oblasti.

PREPOZNO ŽELI SRBIJA MIR.

»Reichspost« objavlja: Belgijski
konzul, ki se je peljal dne 28. t. m. skozi
Zemun, je izjavil: Gospod belgijski po-
slanik, s katerim sem se govoril, pre-
den sem odpotoval, trdno sodi, da ne
pride do vojske, ker zahteva največji
interes Srbije, da se tej vojski izogne.
Jasno je razvidno, da zdaj Srbija za
vojne zapletitve ni tako zavarovana,
kakor je bila pred balkansko vojsko.
Če bi tudi pomoč od druge dobila, bi
morala kmalu podleči. Njena proviant-
na skladišča so prazna, artiljerija je bi-
la v zadnjih vojskah močno prizadeta,
v Macedoniji je pripravljen upor, do-
mači kmet v srbskem kraljestvu ima
dovolj vojske in bi se končno rad po-
svetil gospodarstvu. Le srbsko mestno
prebivalstvo in nacionalistični častniki
so za vojno. Sodim, da prav presojam
polaž, če rečem: Srbija ni hotela av-
stro-ogrske note pod pritiskom diplo-
matičnih sredstev sprejeti, »da čuva
svoj obraz«, kakor pravi orientalec.
Kakor hitro bo pa Avstro-Ogrska oku-
pirala del Srbije, se bo Srbija udala, še
preden pride do večje vojne odločitve.
AVSTRIJCI SE VRAČAJO IZ INOZEM-
STVA.

V Düsseldorfu je zborovalo od 25.
do 27. julija nad 5000 stenografov iz
Nemčije in Avstro-Ogrske. Ko je došla
vest, da so prekinjene diplomatske
zveze med Avstro-Ogrsko in Srbijo, so
uprizorili udeleženci velike patriotske
manifestacije. Veliko število avstrijskih
stenografov je takoj odpotovalo v do-
movino. Spremljala jih je godba.

POSLANEC DASZYNSKY.

Lvov. Proklamacija poljske socia-
listične stranke, ki poziva poljske socia-
liste in ves poljski narod na najostrejši
boj proti Rusiji, je podpisal poslanec
Daszynsky.

PROTI PODRAŽITVI ŽIVIL NA OGR- SKEM.

Budimpešta, 30. julija. (C. kr. ko-
resp. urad.) Trgovinski minister Har-
kanyi je za danes sklical enketo, po ka-
teri bo zastopana Budimpešta in vsa
ministrstva. Enketa bo v prvi vrsti za-
vzela stališče proti podražitvi živil in
ukrenila vse potrebno, da se regulirajo
žitne cene.

ZADNJI ČOLN MED BELGRADOM IN ZEMUNOM.

Zemun, 29. julija. Včeraj je došel
na srbskem motornem čolnu v Zemun
nemški poslanik grof Spec iz Belgrada.
Imel je konferenco z načelnikom ze-
munske policije, Vukotičem. Povedal
je, da so avstrijski in nemški podaniki
v Belgradu popolnoma varni. Grofov
čoln je bil zadnji, ki je plul iz srbske
na avstrijsko stran.

KAKO SRBIJA Z INOZEMSTVOM OBUČUJE.

Pariz, 29. julija. Pariški listi poro-
čajo iz Niša, da je srbska vlada v zvezi
s svojimi poslaniki v Evropi čez Malto
in Marseille.

ANGLEŠKA BRODOVNA AKCIJA.

London. Iz Portlanda se poroča, da se je prvi del angleškega brodograditeljskega podjetja v Severno morje.

MANIFESTACIJE NA DUNAJU.

Dunaj, 30. julija. (Kor. ur.) Vsa večeranska društva in vojniški kori so se včeraj zbrali pred magistratom in vpriporili veliko patrijotično manifestacijo. Župan dr. Weisskirchner je imel nagovor, ki je bil sprejet z velikanskimi ovacijami cesarju. Množica je nato manifestirala v sprevedu po mestu.

AKADEMIČNI MLADINI.

Dunaj. Naučni minister Hussarek je izdal oklic akademični mladini, v kateri poziva tiste, ki niso pod orožjem, da naj se posvete prostovoljni pomoči bolnikov ali pa javni upravi za splošen blagor za Boga, cesarja in za domovino.

GOSPODARSKA MOBILIZACIJA.

Dunaj, 30. julija. (Kor. ur.) Deželni komite za gospodarsko mobilizacijo se je izjavil permanentnim in v včerajšnji seji ugotovil, da ni nobenega povoda za podražanje živil. Zastopniki raznih industrijskih krogov in veletrgovine so soglasno izjavili, da se en gros cene za sedaj ne bodo zvišale. Merodajni faktorji so ukenili vse potrebno, da ljudstvo ne bo izkoriščano.

PROŠNJE ZA OPROSTITVEV OD VOJAŠKE SLUŽBE NIMAJO ODLOČILNE MOČI.

Dunaj. Vojaške centralne oblasti morejo dovoliti oprostitve brambni dolžnosti podvrženih uslužbencev od vojaške službene dolžnosti le v najnujnejših slučajih in le za kake delovrše, ki delajo za vojaške namene. Glede na nastop vojaške službe nimajo oprostilne prošnje nobenega odločilnega učinka. Prošnje za oproščanje konj se ne morejo upoštevati.

MOBILIZIRANI VOJNI POROČEVALCI.

Dunaj, 29. julija. Vojni poročevalci, ki jih je, so pozvani, da naj bodo v ponedeljek pripravljeni. Višje poveljstvo armade je odredilo, da razpolaga avstrijsko časopisje 38, ogrsko 38, inozemsko pa s 15. poročevalci. Večje število inozemskih, med njimi francoskih istov so morali odkloniti.

NASTOP SOVRAŽNIKA.

Dunaj. »Militärische Rundschau« poroča: Mobilizacija skupne srbske armade se v polnem redu izvaja. Transporti za nastop armade se neprestano nadaljujejo. Po dosežanih poročilih se zbira sovražnikova armada v prostoru Kragujevac—Kraljevo—Kruševac, torej v osrednjem ozemlju Stare Srbije, kjer se križajo ceste in železnice iz vseh delov kraljestva.

Proti meji ob Drini se zbirajo pri Valjevu in Užicah močne sovražnikove skupine, ki se jim pridružujejo čete prsto-vojske.

O vojaških možnostih Avstro-Ogrske vojske se seveda ne sme nič objaviti. Sklepa se, da zbira sovražnik svoje glavne sile mirno predvsem v kraju, kjer ni ne moremo na zbiranje vplivati, da potem po okoliščinah postopa.

Ob srbski zahodni fronti se, kakor se zdi, pečajo z mislijo, da bi riskirali stnek čez Drino in računajo na podobno akcijo Črnogore proti južnim delom monarhije.

POMANJKANJE MORALNE SILE V SRBSKI ARMADI.

Budimpešta, 28. julija. Po nekem poročilu »Pester Lloyd« sofijski vojaški krogi sodijo, da je moralno razpoloženje srbske armade zelo omajano. Ob meji se vda veliko srbskih dezertirjev bulgarskim stražam.

Pomanjkanje živil v srbski vojski.

Iz Sofije poročajo, da trpi srbska vojska na velikem pomanjkanju živeža. Bulgarski poslanik v Beogradu je sledil srbski vladi v Niš. Poslanik poroča, da vlada tudi v Nišu veliko pomanjkanje živil kakor tudi stanovanj. On stanuje na kolodvoru, prosi, naj se mu takoj pošlje živež, ker bi moral sicer umreti gladi.

SRBSKO SKUPŠČINA JE ZOPET SKLICANA K SEJI.

Pariz, 29. julija. Srbska skupščina, ki ni bila v seji dne 28. julija sklepna, se je sklicala zopet k seji dne 29. julija. O seji ni znanega ničesar.

EKSPLOZIJE V VARŠAVI.

Varšava. O vzrokih včerajšnje eksplozije se v mestu razširjajo razne govorice. Ljudje ne verujejo uradnem poročilu, da je eksplozijo strela povzročila. Javnost marveč sodi, da so požar nalašč povzročili, da prikrijejo izdatne primanjkljaje zalog in ker se tudi zaloge niso nahajale v takem stanju, kakršno je predpisano. Škoda je temvečja, ker je tudi veliko ljudi izgubilo življenje. Število žrtev ni znano, ker to oblasti prikrivajo.

DOBAVA KONJ ZA VOJSKO.

Graški listi priobčujejo: V slučaju mobilizacije potrebuje vojna uprava v najkrajšem času okoli 190.000 konj. Da se to omogoči, je vsak posestnik konj po zakonu dolžan svoje za vojaštvo sposobne konje proti primerni odškodnini prepustiti državi. Vsakih 10 let se vrši štetje konj, vsaka 3 do 4 leta pa pregleda posebna komisija, obstoječa iz konjeniških častnikov in političnih uradnikov, vse konje, katere razdeli v sposobne in v nesposobne. Sposobni konji ostanejo v evidenci občin, posestnike pa pouči komisija o postavnih določbah. Za vsak okraj je že v mirovnem času določena posebna komisija, katere v slučaju mobilizacije potom političnih oblasti pozove posestnike konj, da dajo na razpolago sposobne konje. Poleg tega potrebuje vojna uprava še veliko število vožnih konj in vozov, katere najame za čas vojske. Poleg tega pa nakupuje država tudi v inozemstvu konje. Gotovo je vsem v spominu, kako so Angleži za časa burske vojske, Italijani in Turki za časa libijske vojske pri nas, posebno na Ogrskem, kupili veliko število konj. Tudi Srbija je nameravala pred vojsko s Turčijo kupiti na Ogrskem veliko število konj. Sedaj pa je avstro-ogrsko vlada prepovedala izvoz konj.

Prizadevanja za lokaliziranje vojske.

Z diplomatske strani dobiva »Reichspost« sledečo izjavo: Kakor izvajajo listi, najbrž iz ruskih uradnih krogov, Rusija ne dopušta, da se uniči slovanska moč, je pa pripravljena podpirati Avstro-Ogrsko v njeni upravičenih zahtevah. Na to odgovor ruskim uradnim krogom: Avstrija v svojem programu ni nikjer stavila točke, da hočemo Srbijo uničiti in je zgolj zahtevala, da naj se velesrbska propaganda uniči in je zato zahtevala jamstva. To je tudi namen vojske. Avstriji gre za to, da Srbijo očistimo in da razkujimo izvor vedno trajajočega vznemirjenja Evrope.

ANGLEŠKA ZA OMEJITEV VOJSKE.

Dunaj, 30. julija. (C. kr. koresp. urad.) Londonske »Times« pišejo: Tako vlada kakor tudi državni tajnik Edvard Grey ne smatrajo, ker Nemčija ni v položaju, da bi pristopila k angleški mirovni akciji, to za odklonilno stališče Nemčije. Mi bomo neutrudljivo nadaljevali započeto mirovno akcijo, da dosežemo cilj, ki smo si ga takoj v začetku postavili, namreč **zabraniti, da ne bi privedel avstro-ogrsko-srbski spor do evropske vojske.** »Daily News« pišejo: **Kar se tiče Angleške, niti misliti ni, da bi se pustila zaplesti v konflikt.** Misel, da bi žrtvovali angleško kri zato, da bi se Rusija utrdila na Balkanu, bi bila velika žalitev za naše ljudstvo. Naše roke so v tem vprašanju proste, in mi moramo skrbeti za to, da ostanemo tudi nadalje prosti. »Standart« piše: **Nobena država ni dolžna vmešavati se, ako se Avstro-Ogrska omeji na politično črto, katero si je zarisala. V enakih razmerah bi tako postopala vsaka velesila, ki bi bila od kake male države razžaljena in nadlegovana.** Enako stališče smo zavzeli v burski vojski.

Dunaj, 30. julija. (C. kr. kor. urad.) Westminster »Gazette« piše: Grey je postal modro, ko je predlagal, da se londonska konferenca obnovi. Glasom najnovejših poročil se bojimo, da ni več mogoče zabraniti vojske med Avstro-Ogrsko in Srbijo. Ni pa nemogoče prepričati Rusije, da njeni interesi nikakor niso v nevarnosti, če Avstrija zahteva od Srbije zadoščenje. Začetek sovražnosti med Avstro-Ogrsko in Srbijo je naravno zelo resna stvar. Vendar pa je upanje, da se vojska ne bo razširila na velevlasti.

RUSIJA JE ZA MIR.

Peterburg. Peterburška vlada je izdala razglas, v katerem pravi: Številne domoljubne manifestacije v Peterburgu in drugih ruskih mestih dokazujejo, da je odločna in mirna politika ruska našla prijazen odmev v vseh širokih slojih ruskega naroda. Ruska vlada upa, da nimajo te manifestacije nobene osti proti onim velesilam, s katerimi želi Rusija v miru živeti in upa, da bo narod ohranil potrebno rezerviranost. Iz tega gibanja črpa Rusija novo moč in vzpodbudo, da bo stala na straži za svojo moč in dostojanstvo.

RUSKE PRIPRAVE NA ZAPADU.

Berolin, 29. julija. »Tägliche Rundschau« poroča iz Gumbine: Ruske čete so zasedle ruski kolodvor v Virbalu na rusko-nemški meji. Ceste na meji so zasedene od pionirskih, kavalerijskih in artiljerijskih oddelkov. Na meji stojita dva ruska polka. En eskadron ula-

nov je odšel na obmejni kolodvor Ejdkunen.

POLOŽAJ SE NI POJASNJEN.

Dunaj, 29. julija. Diplomatičen položaj se še danes ni končno pojasnil, a razni znaki kažejo, da se je nekoliko izboljšal, med njimi tudi poluradna izjava, ki jo je ukazala ruska vlada nalepiti v Peterburgu, v kateri izjavlja, da živi z vsemi velesilami v miru in da želi še nadalje mir. Napovedano dopustno potovanje nemškega cesarja smatrajo tudi diplomatični krogi kot znak, da mogoče vojsko lokalizirajo.

V BEROLINU NISO PESIMISTIČNI.

Berolin, 29. julija. Pričakujejo, da zdaj, ko se je napovedala vojska Srbiji, Rusija izjavi, kaj da hoče. Tu že zdaj ne presojajo pesimistično položaja in smatrajo za ugodno znamenje, ker se Dunaj in Peterburg še pogajata. Sodijo, da Rusija išče sredstev, da se izognemo evropske vojske.

BORZA IN RUSIJA.

Dunaj. Iz Londona se poroča, da je bilo gibanje na tamošnji borzi zelo živahno. Skoro vsi inozemski papirji so mnogo izgubili na svoji vrednosti. Ameriške vrednote so se dobro držale. Ob sklepu borze je došla vest, da je Rusija obljubila, da ostane nevtralna, ako se Avstro-Ogrska odpove pridobitvam srbskega ozemlja. To je na borzi napravilo najboljši vtis in so se kurzi takoj zvišali.

RUSKA VLADA PROTI PANSLAVISTIČNEMU TISKU.

Peterburg. Ruska vlada postopa z največjo strogostjo proti panslavističnim listom ter je že mnogo člankov, pisanih v panslavističnem zmislu, zaplenila. Odgovorni uredniki pridejo pred sodišče.

ITALIJANSKI KRALJ SE JE VRNIL V RIM.

Rim, 30. julija. (C. kr. koresp. urad.) Kralj Viktor Emanuel se je včeraj po kratki vožnji po Sredozemskem morju vrnil. Kralj je takoj sprejel ministrskega predsednika, zunanjega ministra in oba šefa generalnih štabov armade in mornarice.

UGODNEJŠA POROČILA O POLOŽAJU.

Berolin, 29. julija. »Tageblatt« poroča iz Peterburga: Neki oficijelni vir izjavi, da se lahko glede na konflikt velesile vsako uro zedinijo. Sasonov je še enkrat poslanikom izjavil, da Rusija vojske ne želi, a da je pripravljen vsak trenutek vmes poseči, ker ne dvomi, da je Srbija voljna odnehati.

Berolin, 29. julija. »Lokalanzeiger« poroča: Pozna se, da je napetost položaja odnehala. Zdi se, da bodo našli temelj za nove dogovore.

Berolin, 30. julija. (C. kr. koresp. urad.) »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« pripominja v sinočni izdaji k uradnemu ruskemu poročilu: Miroljubni ton uradnega ruskega poročila je našel tukaj živahen odmev. **Carsko poročilo izreka željo, da se vzdrže prijateljski odnošaji in upa, da bo to nemško ljudstvo tudi v bodoče podpiralo s tem, da ostane mirno.**

ŠVICA BO NEVTRALNA.

Kolin, 29. julija. »Kölnische Ztg.« poroča iz Curiha: Poročila o mobilizaciji Švice so prezgodnja. Če bo Švica mobilizirala, da obvaruje svojo navtralnost, bo to odvisno od razvoja dogodkov.

ŠVEDSKA IN TROZVEZA.

Budimpešta. »Pesti Ujszag« prinaša senzacionalno vest, da je med trozvezo (Avstrijo, Nemčijo, Italijo) in švdsko došlo o zveze.

NEMČIJA POSREDUJE ZA LOKALIZACIJO VOJNE.

Pariz, 31. julija. (C. kr. koresp. urad.) Nemški poslanik baron Scholh je včeraj zopet imel razgovor z namestnikom zunanjega ministra radi lokaliziranja vojske med Avstro-Ogrsko in Srbijo.

ZADNJA VEST.

Dunaj. (C. kr. koresp. urad.) Kako se bo zadržala Rusija, sedaj še ni pojasnjeno. V vseh evropskih diplomatskih središčih se sedaj nadaljuje pogajanja radi lokalizacije vojske.

London. Ruska vlada je sprejela angleški predlog za konferenco v Londonu, želi pa z dunajskim kabinetom ostati v stalni zvezi. V angleški spodnji zbornici je izjavila vlada, da bo nadaljevala prizadevanje, da se konflikt kolikor mogoče omeji.

Pariz. Francoska dementira, da je mobilizirala eden ali dva letnika rezervistov. Storila je le nekaj odredb, ki so za vzdrževanje reda potrebne.

Občinski zavod za mala stanovanja v Trstu.

Kot glavnih pogrešk v političnih in narodnih bojih, se mora smatrati podcenjevanje in omalovaževanje političnega in narodnega nasprotnika. Kakor mora vojskovodja polagati veliko važnost na to, da

je poučen o vseh gibanjih in številni moči sovražnika, tako bo tudi v političnih in narodnih bojih dosegla le ona stranka uspehe, ki pozna moč političnega nasprotnika in zna temu primerno urediti svoje postopanje. Ako primejamo moč, ki jo ima italijansko liberalna stranka v Trstu s slovensko močjo, potem moramo pač priti do prepričanja, da smo tržaški Slovenci res veliki reveži. Italijani imajo v svojih rokah vso mestno upravo in mestne zavode. Mestna bolnišnica, vodovod, plinarne itd., to so vse močne sovražne trdnjave, iz katerih pošiljajo na nas pogubo in smrt. Bila bi zaslepljenost, ko bi hoteli mi samo kritikovati delovanje italijanske liberalne večine tržaškega mestnega sveta. To delovanje je gotovo pogubno za nas tržaške Slovence, toda priznati moramo, da večina izborna razume čuvanje svojih interesov, interesov tržaškega italijanstva, a poleg tega niti na slepa za moderne socialne potrebe. Dokaz temu je občinski zavod za mala stanovanja. Kakor vse ustanove italijanske liberalne večine, je bil tudi ta zavod osnovan le iz strankarsko in narodno političnih razlogov, a vendar mu ni mogoče odrekati velikega socialnega pomena.

Te dni je ta zavod objavil poročilo o delovanju v minulem letu, in iz tega poročila posnemamo, da je zavod do sedaj zgradil 60 hiš s skupno 1.034 stanovanji.

Skupni investicijski troški so znašali 4.560.000 K. Zavod je občinska ustanova in občina jamči za obrestovanje izposojenega kapitala. V pretečenem letu izkazuje bilanca 26.996 K 25 h čistega dobička, tako da je občina prosta vsakega prispevka. Povprečno znaša cena za stanovanje 272 K na leto, najemnina, ki je znatno manjša od najemnine v zasebnih hišah.

Toda koliko naših ljudi, tržaških občinarjev in Slovencev ima koristi od tega? Mi vemo pač, da stanuje v teh hišah mnogo renjalskih družin, dočim bi se moglo seštetih tam stanujočih Slovencev na prstih ene roke. Toda v programu zavoda je gradnja daljših 2000 stanovanj za delavce in 500 za uradnike. Poleg tega osnuje ta zavod posebno zadružno za izgradnjo 500 stanovanj za občinske uradnike in uslužbence.

To je vsekako sila, s katero treba računati. Kaj more napram temu »Naš dom« s sredstvi, ki jih ima na razpolago?

M — K.

Iz Hrvaške.**HRVATSKI SABOR ZAKLJUČEN.**

Zagreb. Cesar je izdal Najvišji rešpekt, s katerim se zaključuje sezija hrvatskega sabora in izroča vso polnomoč za Hrvatsko in Slavonijo v roke bana Skerleca kot najvišjega komisarja.

PRAVDA PROTI NAPADALCEM NA BANA.

Budimpešta. Kr. ogrski korespondenčni urad poroča iz Zagreba, da se je pravda proti provzročiteljema napada na hrvatskega bana, to je proti Jakobu Schäferju in Rudolfu Hercigonji odgodila.

Dnevne novice.

+ Gospodom dopisnikom! Z oziranjem na velike politične dogodke moremo objaviti le važnejše dopise. Zato prosimo vse gospode dopisnike, da nam poročajo vse novice, a kolikor mogoče na kratko.

+ Knezoškofijski ordinariat ljubljanski naroča župnim uradom sledeče: 1. Opozori naj se ljudstvo raz prižnice na svarilo, da so železniške proge vojaško zastražene in da imajo vojaške straže ukaz proti vsakemu, ki ne obstoji na prvi klic straže, rabiti orožje. 2. V nedeljo popoldne naj se priredi molitvena ura pred Najsvetejšim za srečen izid vojske. Molijo naj se litanije vseh svetnikov in drugo (glej Cerkv. molitvenik, pg. 148 sqq.). 3. Dopoldne v nedeljo naj bo primeren cerkven govor, v katerem naj se med drugim vernike povabi k molitveni uri in naj se jih spodbuja tudi k molitvi doma. 4. Do preklica naj se pri vsaki sv. maši vzame oracija ex missa votiva tempore belli. — Druge odredbe se pozneje sporoče.

+ Vse požrtvovalne Slovenke, ki so se že po S. K. S. Z. oglašile za službo »Rdečega križa« in ki se še oglašajo, opozarjamo, naj sedaj čakajo, da dobe, ako se jih bo potrebovalo pozivnice. Vodstvo »Rdečega križa« razglasa, da je za sedaj dovolj strežnic na razpolago.

+ Brezvestna hujskarija proti naši armadi. Med ljudmi se po raznih krajih trosi laž, da je pri Beogradu že 8000 Kranjcev bilo pogubljenih v zrak. Na tem ni nobene, najmanjše besede resnične. Izmišljena je ta reč od lopovov, ki bi radi zbegali ljudstvo, in ker drugače ne morejo svojih veleizdajskih naklepov izvršiti, hočejo s takimi lažmi vznemirjati ljudstvo in mu jemati zaupanje v državo.

in nepremagljivo moč njegove armade. Opozorjamo pa resno pristojne oblasti, da v tem oziru naredimo red in poskrbimo, da se bodo taki hujšaki, katerih hujškarije se bodo gotovo ponavljale, spravili na varno.

+ **Sleparke laži.** Med ljudstvom se trosi laž, da bodo kmetom pobrali govejo živino vojakom za hrano. Take laži izvirajo brezdvajno od ljudi, ki bi radi kmete osleparili, da bi jim sedaj živino poceni prodali. Oblast, na noge! Tu je treba z vso silo poseči vmes. Že zdaj so nam znani slučaj, da so nekateri v strahu prodali govede pod ceno. Prosimo vse naše somišljenike, naj pouče ljudi, da zakon pač ukazuje, da se morajo prodati, in sicer za dobro ceno, konji, in če je treba, tudi druga vprežna živina; za klavno živino pa ni nobenega zakona.

+ **Zanimivo.** Napoved vojne Srbiji je sestavljena v francoskem jeziku, ki med diplomati še vedno igra prvo vlogo.

+ **Sestansk slo. hrv. kat. nar. abiturijentov in abiturijentinj,** ki bi se vršili v Trstu v dneh od 31. julija do 2. avgusta t. l. se preloži na poznejši čas.

+ **Našim abiturientom.** Radi različnih okoliščin se vrši sestanek slo. katol. nar. abiturientov začetkom meseca septembra v Ljubljani skuno z občinim zborom S. D. Z. Natančnejša nanašala se bodo objavila pravočasno.

— **Odlični prostovoljci.** Član gosposke zbornice grof Thun, ki še ni bil vojak, se je javil kot prostovoljec in je stopil kot prostak v polk v Hebu. Sin grofa Nostica grof Friderik Nostic je kot prostovoljec prostak vstopil med dragonce.

Srbske predrznosti. Iz Zagreba poročajo: Pri Zagrebu je neka srbska ženska hotela razstreliti železniški most. Ko so jo prijeli, je rekla, da je več bomb v trgovini Petra Nikoliča in Nikola Čuka. Ovdaba glede Nikoliča ni imela podlage, pač pa so v trgovini Nikola Čuka v Zagrebu našli 6 bomb v masti. Hrvatje so nato demolirali srbske trgovine v Zagrebu, posebno ono Nikola Čuka. Tudi opravo v hiši predsednika hrvaškega sabora Srba Medakovića so demolirali. Nato je bil proglašen preki sod. V Sarajevu so nekateri Srbi zopet izzivali, nakar so Hrvatje in Mohamedanci zopet napadli hotel Evropa. V Karlovcu je neki srbski profesor iz Belgrada poizkušal atentat na most. Napadalca so aretirali.

— **Dijaški almanah konfisciran.** Dijaški almanah, ki ga izdaja neki Ambrožič, za l. 1914. je konfisciran.

— **Srbi beže.** Iz Bosne se poroča, da se je odtegnilo mnogo Srbov, ki so prišli radi napovedane vojne v neprijeten položaj. Več upornežev, med njimi en srbski učitelj, je bilo obešenih.

— **Poroke rezervistov.** Iz Gradca poročajo, da se je v nedeljo in ponedeljek vršilo po graških in zunanjih cerkvah veliko število porok, katere so vpoklicani rezervisti sklenili s svojimi nevestami. Bile so to priproste, a tem bolj ganljive poroke. Mnogo nevest je pogumno izjavilo, da bodo, če bo to zahtevala dolžnost, sledile svojim pred odhodom poročenim možem tudi v vojko in tam opravljale samaritansko službo.

— **Dunajskim Slovencem.** Shoda na Šmarni gori dne 10. avgusta ne bo; mogoče pozneje.

— **Umrl je v Sarajevu častni kanonik,** sarajevski župnik in dekan č. g. Andrej Predmerski.

— **Graško korno poveljstvo** prosi vse osebe, ki imajo browning-revolverje, da jih izroče vojaški oblasti oziroma trgovinam z orožjem. Za orožje dobe polno plačilo.

— **Brata Pribičević aretirana.** V agrebu je policija aretirala brata Adama in Valerijana Pribičević in ju odvedla naravnost v sodnijske zapore.

— **Umrl je v Zagrebu vpokojeni** realni profesor, ravnatelj stenografskega urada J. Magdić.

Določitev maksimalnih cen za živila.

Uradni list razglša danes: Povodom delne mobilizacije določa deželna vlada za deželno stolno mesto Ljubljano do preklica za prodajo blaga, imenovanega v naslednjem zaznamku, iz zaznamka samega razvidne najvišje cene. V kolikor se vrši prodaja tega blaga v prostorih ali na sejmiskih stojnicah, morajo imeti obrtniki nabite najvišje cene v svojih prostorih, oziroma na svojih stojnicah. Kdor bi se ne držal teh predpisov, se bo kaznoval najstrožje po določilih obrtnega reda za vsak posamezni slučaj z denarno globo do 1000 kron ali z zaporom do treh mesecev. Najvišje cene stopijo v veljavo z dnevom razglasitve in so naslednje. Pšenična moka št. 0 kg 52 v., stot 48 K; pšenična moka št. 2 kg 50 v., stot 46 K; št. 3 kg 48 v., stot 44 K; ržena moka kg 40 v., stot 36 K; koruzna moka kg 30 v., stot 28 K; ajdova

moka kg 60 v., stot 56 K; pšenični kruh kg 50 v.; rženi kruh kg 42 v.; mešani kruh kg 38 v.; najfinejši riž kg 50 v.; ješprenj kg 38 v.; pšeno kg 40 v.; fižol kg 44 v.; leča kg 64 v.; grah kg 72 v.; krompir kg 10 v.; kislo zelje kg 14 v.; kisla repa kg 12 v.; kava kg 4 K; čaj, odprt, kg 7 K; kakao kg 6 K 80 v.; sladkor v kockah kg 1 K; sladkor (v kepi) kg 96 v.; sol kg 24 v.; navadno namizno vino liter 1 K 20 v.; pivo, izvrzmeš, specialne vrste, liter 48 v.; ješih liter 36 v.; namizno olje liter 2 K; jedilno olje liter 1 K 20 v.; goveje meso I. vrste kg 1 K 90 v.; goveje meso II. vrste kg 1 K 60 v.; ovčje meso kg 1 K 50 v.; svinjsko meso kg 2 K; kozje meso kg 1 K 50 v.; telečje meso kg 2 K; prekajeno meso kg 2 K 40 v.; salame kg 5 K 50 v.; slanina kg 2 K; svinjska mast kg 2 K 20 v.; surovo maslo kg 4 K; sir, navadni, kg 2 K 20 v.; mleko liter 24 v.; jajca po 10 v.; les, trdi (za kurjavo), m³ 12 K; mehki les m³ 10 K; premož kranjsko-štajerski, stot 3 K 50 v.; petrolej liter 28 vin.

NAJNOVEJŠA BRZOJAVKA Z DUNAJA.

Dunaj. Cesar se je danes ob 7. uri zjutraj odpeljal iz Isla na Dunaj. — Nadvojvoda Fran Salvator je imenovan za generalnega inspektorja prostovoljne sanitetne službe. Nadvojvodinja Marija Terezija je prosila dovoljenja, da sme stopiti v službo Rdečega križa.

Ljubljanske novice.

Ij **Usmiljena srca** poziva magistrat, naj darujejo za milodare sirotam, ženam in materam, katerih možje ali sinovi so poklicani pod orožje.

Ij **Vesti o aretaciji ruskega špijona,** ki so včeraj krožile po mestu, so neresnične. Aretiran je bil le neki topničar, ki se je noro vedel. Pač pa so bili aretirani trije Srbi, eden od teh na Viču. Pozivamo občinstvo, naj gre pri zasledovanju sumljivih ljudi, posebno Srbov, javnim organom na roke.

Ij **Aretiran** je bil na Gorenjskem jurist gospod Mihael Čop, ki se je svoj čas kot prostovoljec v črnogorski armadi udeležil vojske proti Turčiji. — V Ljubljani je aretiran izdajatelj ustavljenega »Glas Juga« V. Zalar.

Ij **Umrl** je na Dunaju vpokojeni podmaršal de Sommain, ki se je udeležil okupacije v Bosni in ki je več časa poveljeval 12. pehotni brigadi v Celovcu, pozneje pa 56. pehotni brigadi v Ljubljani.

Ij **Liberalni tednik »Slovenski Dom«**, izhajajoč v Ljubljani, je državna policija v Ljubljani ustavila.

Obrtne vloge in drugačne vloge na politično oblast bo vsakdo lahko sam in pravilno napravil na podlagi nove ravnokar izišle knjige »Dolžan, Knjiga uradnih vlog«. Obrazci političnih, vojaških, davčnih, finančnih, sodnih in vseh drugih vlog za vsakdanje potrebe, ki stane 3 K, vezana 4 K, po pošti 20 vin. več. Ta velekoristna knjiga se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Vojska na Balkanu. Sestavila profesorja Anton Sušnik in dr. Vinko Šarabon. Cena broš. 6 K 50 vin., eleg. vez. 8 K 50 vin. Ta knjiga, ki pomenja najzanesljivejšo zgodovino balkanske vojske, je sedaj popolna, ter obsega vse dogodke in boje od začetka vojske do sklepa končnega miru v Bukarešti. Dodatku je pridejan tudi najnovejši zemljevid balkanskih držav s starimi in novimi mejami in so torej iz njega najbolj razvidne vojne pridobitve posameznih držav. Ta obširni zemljevid ki stane sam zase 2 K, dobe naročniki brezplačno. »Vojska na Balkanu« je najbogatejša opremljena slovenska knjiga. Poleg silno velikega števila ilustracij, okrajinskih slik in bojnih skic, obsega knjiga dva zemljevida, veliko umetniških prilog in krasno večbarvno naslovno sliko. Knjiga se bere kot mična povest in bo imela kot prvovrstno zgodovinsko delo trajno vrednost. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Naša zdravila in njih uporaba v domačem zdravilstvu. Cena 1 K 20 h., vez. 1 K 80 h. — Cesto pomagajo tudi v resnih slučajih navadna preiskušena domača zdravila, katera so uporabljali naši dadi. V tej knjigi so navedena domača zdravila z jasnim poukom, kako so uporabljati in proti katerim boleznim pomagajo. Ker v nujnih slučajih časih ni mogoče hitro poiskati zdravniške pomoči, medtem so domača sredstva povsod pri roki, je knjiga koristna in potrebna. To knjigo pojasnjuje ravnokar izšla nazorna knjižica: »Zelišča v podobah«. Cena 60 vin. Ta knjižica predčuje domača zdravila z zelišča v naravnih barvah. Oznake no je tudi, katere rastline skrivajo v sebi poleg zdravilne moči tudi strup in katere so nestrupene. Kdor bo s to knjižico v roki iskal zdravilnih zelišč, katerih ne pozna, jih bo brez težave spoznal in našel.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Vsako slovensko županstvo bodi naročeno na „Slovenca“!

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je
Vzajemna zavarovalnica
proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov
Ljubljana :::: Dunajska cesta št. 17.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe; 2. vse premično blago, mobilije, poljsko orodje, stroje, živino, zvonove in enako; 3. vse poljske pridelke, žita in krmo; 4. zvonove proti prelomu; 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživetje in druge kombinacije in proti nezgodam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za deželno nižjeavstrijsko zavarovalnico, od katere ima tudi deželni odbor kranjski podružnico.

Varnostni zaklad in udnine, ki so znašale l. 1912. 673.356 kron 17 vin., so poskočile koncem leta 1913. na 735.147 kron 17 vin. Tedaj čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolje bo rasel zaklad.

Ponudbe in pojasnila da ravnateljstvo, glavno poverništvo v Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh farah nastavljeni poverjenci.

Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačilo.

1439

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Če se mirno preudari, se mora priti do izpoznanja, da so

mešanice pražene kave

Karola Planinška

po aromi in izdatnosti najboljša.

Dobivajo se v pražarni,

vogal Dunajska cesta - Sodna ulica in v špecerijski
vini Dunajska cesta št. 6

1129

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanji vlagatelj so za poši-

5%

ljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7½, 15 ali 22½ let; pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom. Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali poroštvo. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron.

Deležnikov je bilo koncem leta 1913 2492 s 17.406 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6,788.340 kron.

Načelstvo:

Predsednik. Andrej Kalan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Fran Borštnik, e. kr. profesor v pok. v Ljubljani; dr. Ferdo Čekal, stolni kanonik v Ljubljani; Ivan Dolenc, e. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Gruden, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Jakob Mohorčič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; B. Remec, ravnatelj trg. šole v Ljubljani; Anton Sušnik, e. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Ales Usenčnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, e. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Prez. dr. Anton Kržižič, e. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton Čadež, katehet v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor v Ljubljani; K. Gruber, e. kr. lin. rač. oficijal v Ljubljani; Avgustin Zajo, e. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Zločin v Sarajevu. Tragična smrt prestolonaslednika Fran Ferdinanda in njegove soproge vojvodinje Hohenberg, z mnogimi slikami. Cena 70 vin., po pošti 80 vin.

KATOLIŠKA BUKVARNA V LJUBLJANI.

Naročajte „Slovenca“!

Steckenpferd-lilijino mlečno milo

Bergmann & Co., Tešin ob Labi

je slejkoprej neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. Vsaki dan pohvalnice. Dobl se povsod a 80 vin. 744

Baška

prvo slovansko kopališče ob Adriji. Stanovanja oskrbuje in daje vsa pojasnila Ante Tudor, lastnik hotela »Velebit«. 2341

Hiša z vrtom v Kamniku

Graben št. 4 zidana 1890 z meščansko pravico se radi bolezn lastnice proda. Pojasnila pri Kristini Volčič, Kamnik št. 33. 2405

Zlate svetlinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobozdravstven.

stven

Seydlin

Izdelovatelj

O. Seydl

Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Zločin v Sarajevu.

Tragična smrt prestolonaslednika Fran Ferdinanda in njegove soproge vojvodinje Hohenberg.

Z mnogimi slikami. — Cena 70 v., po pošti 80 v.

Knjižica obsega najnatančnejši popis strašnega zločina, ki je na nedeljo pred sv. Petrom in Pavlom iztrgal iz naše srede ljubljene prestolonaslednika ter njegovo zvesto družico in do dna pretresel srca vsega čutečega človeštva. Kar jeknila je vsaka duša bolesti in prvotno osupljenje se je umaknilo strašni jezi nad zločinci in njihovimi zavezniki, kajti vsak je čutil v srcu, da je padel prestolonaslednik, ki je ljubil vse narode Avstrijske in bil posebno naklonjen Slovanom. Z njim je legla za dalj časa v grob tudi nada na lepšo narodno bodočnost, katero smo upravičeno videli zasigurano v pokojnem prestolonasledniku. S Fran Ferdinandom je padel mož globoke vere in živega katoliškega prepričanja, pa tudi mož jasnega pogleda in krepke volje, ki je zasnoval velike načrte, po katerih je hotel preosnovati Avstrijo, ki naj ostane mogočna pa tudi srečna mati srečnih narodov. Kdo ve če vstane še kdaj tak mož?

Navedena knjiga, ki vse to podrobno opisuje ima silno nizko ceno 70 v. in nudi nad 40 lepih slik iz prestolonaslednikovega javnega in družinskega življenja, posebno iz njegovih zadnjih dni pred odhodom v Bosno in v Bosni sami. Vsak veren Slovenec naj si nabavi knjižico, katero bo bral z izrednim zanimanjem, po tem naj si jo pa shrani za spomin na tega velikega moža.

Album slik iz življenja pokoj. prestolonaslednika in njegove družine.

Zbirka 16 krasnih slik, ki se dajo odločiti in porabiti kot razglednice, ali pa se v celoti lahko hranijo kot lep spomin. Cena tega krasnega albuma je izredno nizka in znaša samo 1 K, tako, da stane torej posamezna slika samo 6 vin. Vsaka slika odnosa razglednica je umetniško dovršena, ter po svoji izvršitvi daleč presega vse podobne slike, kar jih je do sedaj izšlo. Slike združene v tem albumu predočujejo najznačilnejše dogodke iz življenja pokojnega prestolonaslednika, iz katerih je posebno razviden njegov ljudomili značaj, moška moč ter skrb do lastne družine in vseh narodov velike avstrijske domovine.

Zemljevid Srbije, Črne gore itd.

se dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Cena mu je K 2.—. Ta zemljevid bo za zasledovanje predstoječih vojnih dogodkov popolnoma zadoščal, ker je srbsko ozemlje podano precizno in skozi in skozi zanesljivo, zadoščal bo pa tudi v slučaju, če bi dvignila Bulgarija svoje orožje proti Srbiji ali Rumuniji, da si zopet pribori pravice, katere ji je odrekel Bukareški mir. Kdor naroči celotno knjigo „Vojska na Balkanu“, dobi ta zemljevid brezplačno priložen.

Naša zdravila in njih uporaba v domačem zdravilstvu.

Cena 1 K 20 vin., vez. 1 K 80 vin. Namen praktične knjige je, zopet spraviti v veljavo naša stara preiskušena domača zdravila, katera je naš moderni čas žal popolnoma pozabil. Bog sam nam je v naravi podaril najboljše leke proti raznim boleznim in ta knjiga nas uči te leke spoznavati in jih pravilno rabiti.

Zdravilna zelišča.

Prilježna po nemški knjižici župnika Jan. Künzle-ja. Cena 60 vin. To knjižico smemo imenovati zbirko receptov za bolezni, ki najbolj in najpogostejše mučijo ljudi. Knjižica je kratka pa jedrnatna in obsega marsikatero tako priprosto domače zdravilo, ki pa bolje učinkuje kakor najrazličnejši moderni leki, ki jih naštevajo obširne zdravilne knjige.

Zelišča v podobi.

Cena 60 vin. Ta knjižica prinaša v naravnih barvah slike raznih zelišč, tako, da bo oni, ki raznih zelišč ne pozna, s pomočjo te knjižice iste lahko spoznal in našel. Vse tri knjige tvorijo lepo celoto, katera bi morala tvoriti domačo lekarno vsake slovenske hiše.

Vojska na Balkanu 1912/13.

Sestavila c. kr. profesorja dr. Vinko Šarabon in Anton Sušnik. Z velikim zemljevidom vred velja ta obširna knjiga elegantno broširana K 650, elegantno vezana K 850. O prednostih te obširne, bogato ilustrirane in z vsemi potrebnimi zemljevidi, načrti, skicami, vojnimi slikami itd. opremljene knjige smo že obširno poročali, tako tudi o njeni vsestransko poučni in istodobno zabavno pripovedni vsebini. S to knjigo bo vsakdo zadovoljen, saj nudi za majhno ceno ogromno veliko gradiva. Brezplačno je knjigi pridejen krasen zemljevid Balkana, ki bo najboljše služil vsakemu, ki zasleduje dogodke v Srbiji in operacije Avstrijske armade na srbskem ozemlju.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

THE VERA American Shoe

za gospode in dame
so dospeli iz Amerike.

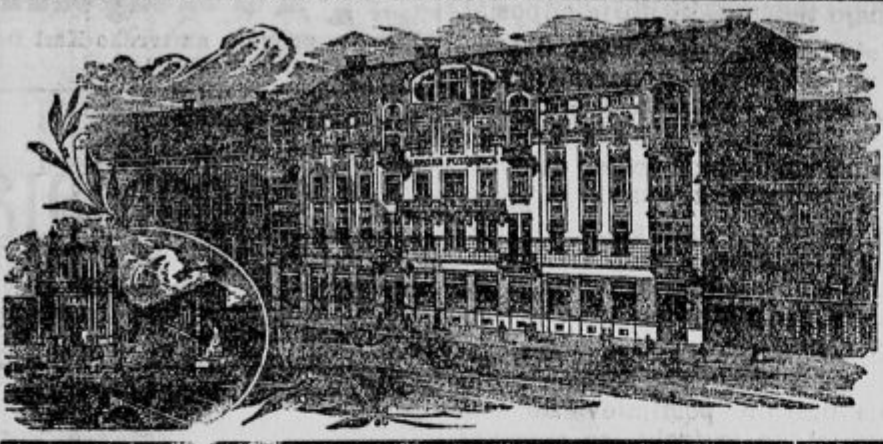
Moderno
priležno
lično
ceno
trpežno

Edina prodaja:
čevljarnica

J. Szantner

Ljubljana
Selenburgova ulica 4

Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U.S.A.

**Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!**

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadržniki temveč

tudi cela dežela Kranjska

ter jih obrestuje po 4³/₄% brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 K čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohnan. položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.

Poštni promet v vojski.

1. Za posredovanje poštnega prometa z vojsko (armado) na bojnem polju se postavijo **vojni poštni uradi**.

2. Po vojni pošti se pošiljajo:

A. **Službene (uradne) pošiljke**, ki jih oddajajo poveljstva, vojaška in civilna oblastva, vojaški in civilni uradi in zavodi, in sicer

do vojske (armade) na bojnem polju in od nje:

Navadne in priporočene vsakršne pismene pošiljke¹⁾, pisma z napovedano vrednostjo in paketi (zavoji) z napovedano vrednostjo in brez napovedane vrednosti.

Službeni paketi ne smejo presežati posamezne teže 5 kg, in ne zavojnega obsega okoli 60 cm v vsaki raztezosti.

Ta omejitve pa ne velja za službene pakete z ostalino tistih, ki so padli v vojni, ki jih odpošiljajo poveljstva nadomestnim krdelom. Največja teža teh pošiljk pa vendar ne sme presežati okoli 10 kg za vsak paket.

K službenim pošiljкам spadajo tudi pošiljke v stvareh prostovoljne zdravstvene službe.

Pošiljkam pridevati povratnice ni dopustno.

B. **Zasebne pošiljke** in sicer:

1. **K vojski na bojnem polju:**

a) Navadna (ne priporočena) pisma do posamezne teže 100 g, vojnopoštne dopisnice²⁾ navadne (uradno in zasebno založene) dopisnice, tiskovine, časopisi, vzorci blaga in opravilne listine in b) pisma z napovedano vrednostjo do 1000 K.

2. **Od vojske na bojnem polju:**

a) Vojnopoštne dopisnice³⁾, b) navadne (uradno ali zasebno založene) dopisnice, c) navadna, **nezaprta** pisma, d) denar — v znesku do 1000 K — se sme pošiljati samo po predstojnih poveljstvih (oblastvih, zavodih) v pismih z napovedano vrednostjo.

3. Zasebne pošiljke od vojske ali do nje se ne smejo priporočiti (rekomandirati).

Ekspresne pošiljke ali pošiljke proti poštnemu povzetju niso dopustne niti pri službenih, niti pri zasebnih pošiljках.

Poštna nakaznica, poštni nalogi in plačilne nakaznice poštahranilničnega urada se ne pošiljajo z vojno pošto.

Vročitev »v svoje roke« je izključena.

Se li smejo in pod katerimi pogoji se smejo k vojski na bojnem polju pošiljati zasebni paketi, to se šele pozneje določi in razglasi.

Vojnopoštne dopisnice²⁾ se brezplačno oddajajo vsem vojaškim in civilnim osebam vojske na bojnem polju, vojne posadke utrjenih krajev in mornarice pri vseh vojnopoštah uradih in vojaških poveljstvih (oblastvih, zavodih). Razen tega se vojaške osebe v mobilizacijskih postajah obdare z vojnopoštnimi dopisnicami.

Pri državnih poštnih uradih se izdajajo vojnopoštne dopisnice vsakemu po 1 h za vsako dopisnico.

4. **O pristojbinah** za vojnopoštne pošiljke veljajo nastopna določila:

a) **Službene (uradne)** pošiljke v stvareh prostovoljne zdravstvene službe so v istem obsegu poštnine proste kakor v notranjem poštnem prometu.

b) Pismene pošiljke, ki so namenjene **vojnim ujetnikom** ali ki jih **vojni ujetniki** odpošiljajo, so tako v deželi, kjer se oddajo, kakor v deželi, kamor so namenjene, in tudi v vmes ležečih de-

¹⁾ Pisma, dopisnice, tiskovine, časopisi, vzorci blaga, opravilne listine.

²⁾ Napravljene so na rožnobojnem papirju, brez poštnih vrednotnic, z napisom »Feldpost-Korrespondenzkarte«, oziroma »Tábori postal levelezőlap«.

želah proste vseh poštnih pristojbin.

c) **Vse v vojni od vojaških in civilnih oseb⁴⁾ vojske na bojnem polju, vojne posadke utrjenih krajev in mornarice v avstrijsko-ogrsko monarhijo, to je v ozemlje vseh pod gospodstvom Njegovega cesarskega in kraljevega Apostolskega Veličanstva stoječih dežel oddane, kakor tudi vse odondod na poprej omenjene osebe naslovljene (za pošiljanje po vojni pošti primerne) zasebne korespondence (pisma do teže 100 g in vojnopoštne dopisnice) so poštnine proste.**

Ta poštninska prostost stopi v moč dne (datum).

d) Za vse **druge pošiljke** je plačati iste poštnine pristojbine kakor v miru. Vendar se za pisma z napovedano vrednostjo in za pakete (zavoje), ki se odpošiljajo med posameznimi deli vojske na bojnem polju ali ki se oddajajo v ozemlju avstrijsko-ogrske monarhije ali pošiljajo v to ozemlje, pobirajo nastopne **utežne pristojbine** brez ozira na daljavo:

A. Za pisma z napovedano vrednostjo 48 h,

B. za pakete (zavoje):

a) do teže 5 kg 60 h,

b) za vsak daljši kg ali del enega kg 10 h,

Vse poštnine pristojbine je plačati takoj pri oddaji pošiljk.

e) Za take pošiljke, ki so podvržene poštnini, se mora poštnina naprej plačati.

Kadar so nezadostno frankirane ali kadar sploh niso frankirane, se ne odpošljejo.

5. **Napisi (adrese).**

I. **Napisi** na pošiljках, ki se imajo poslati z vojno pošto k vojski na bojnem polju, morajo obsegati:

a) Na levi zgoraj — **ime in adreso odpošiljatelja**;

b) na desni zgoraj — oznamenilo »**Vojna pošta**« (»Feldpost«) oziroma »**Táboriposta**«;

c) v sredi — **prejemnika**; pri pošiljках na poveljstva, krdele ali zavode njih predpisano oznamenilo, pri pošiljках na osebe njih šaržo, ime, vojaško krdelo (poveljstvo, zavod itd.), pri osebah iz stanu moštva še pododdelek in

d) na desni, spodaj — **vojni ali etapni poštni urad⁵⁾** v katerega področju se nahaja prejemnik.

Zgled:

Pošiljatelj	Vojna pošta.
ime:	(Feldpost.)
adresa:	
Prejmi <i>korporal Janez Potočnik,</i> <i>pehotni polk št. 4</i> <i>12. kompanija</i>	
Vojnopoštni urad št. 65. (Feldpostamt Nr. 65.)	

Prepovedano je pridevati vojaškemu krdelu (poveljstvu, zavodu itd.) predstojna višja poveljstva (brigade,

⁴⁾ Všteví osebe, ki se nahajajo v službenem ali pogodbenem razmerju pri vojski na bojnem polju, pri vojni posadki utrjenih krajev in pri mornarici.

⁵⁾ Vsako poveljstvo, vsako vojaško krdelo, vsak zavod, kakor tudi vsaka posamezna oseba vojske na bojnem polju — vsi ti so navezani na določen vojni ali etapni poštni urad in so dolžni številko dotičnega vojnopoštnega urada naznaniti tistim uradom (osebami), ki od njih pričakujejo poštnih pošiljk.

divizije, voje, armadne zveze). Na pošiljках za prejemnike, ki so prideleni višjemu poveljstvu, je samo zadnje navesti.

II. **Napisi** pošiljk, namenjenih poveljstvom, ki se nahajajo na c. in kr. ladjah, torpedovkah itd., in osebam vojne mornarice, morajo obsegati:

a) Na levi zgoraj — **ime in adreso pošiljatelja**;

b) na desni, zgoraj — oznamenilo »**Vojna pošta**« (»Feldpost«), oziroma »**Táboriposta**«;

c) v sredi — **prejemnika**; pri pošiljках, namenjenih poveljstvom njih predpisano oznamenilo, pri pošiljках na osebe njih šaržo, ime, pri osebah iz stanu moštva še kompanijo in ime ladje (čolna itd.);

d) na desni spodaj — kadar je prejemnik na morju vkrcan, napoved »**Pulj, poštni urad I**« (»Pola, Postamt I«); kadar pa je prejemnik na kakšni ladji c. in kr. donavskega brodovja, napoved »**Budapest, poveljstvo mornariškega oddelka**« (»Budapest, Marinedetachmentkommando«).

Zgled:

Pošiljatelj	Vojna pošta.
ime:	(Feldpost.)
adresa:	
Prejmi <i>krmlnični predstojnik Anton Kresnik,</i> <i>7. kompanija</i> <i>na Nj. V. ladji „Tegetthoff“</i>	
Pulj, poštni urad I. (Pola, Postamt I.)	

III. **Napisi** na poštnih pošiljках za poveljstva, krdele itd., ki ne spadajo v področje nobene vojne ali etapne pošte (posadke itd.), kakor tudi za poveljstva itd. vojne mornarice, ki niso vkrcane, morajo obsegati **kraj, kamor so pošiljke namenjene** (poštni kraj).

Pošiljke z nenatančnimi ali nedopustnimi napovedbami v adresi se ne odpošljejo.

Pri vseh pošiljках k vojski (armadi) na bojnem polju in k brodovju je navesti **pošiljateljevo adreso**, da se pošiljke, ki jih ni mogoče vročiti adresatu, vrnejo tistemu, ki jih je odposlal.

6. **Vojna pošta** prične svoje delovanje šele na ukaz armadnega višjega poveljstva, ko je dopusten vojnopoštni obrat.

Kdaj začne vojna pošta delovati, to se javno razglasi z lepaki.

Pred dnevom, označenim v omenjenem ukazu, poštni uradi ne sprejemajo zasebnih vojnopoštah pošiljk, oziroma jih ne pošiljajo dalje.

7. Kadar zahtevajo razmere, se sme osebam v vojski na bojnem polju oddajanje poštnih pošiljk začasno prepovedati; ako je treba, se sme ves vojnopoštni obrat na določeno dobo popolnoma ali deloma ustaviti.

Kadar okoliščine dopuščajo, se sme krog predmetov, ki se pošiljajo po vojni pošti, razširiti. Dotična ukazila se pravočasno razglase.

Kavarna

J. Zalaznik

priporoča vsem Ljubljancem in gostom z dežele

najboljši zajtrk

kakor priznana dobro belo kavo, čokolado, kakao, čaj, fine likerje in najtinejše pecivo. 3319

Novo morsko kopališče
Punat = Košljunski zaliv
Otok Krk, Istr. Pojasnila v Ljubljani I. Marčić, ali naravnost v Puntu. 2248
Kopališčni odbor.

VINO

je zelo poceni, ker je še mnogo starega in se bliža novo. Kdor ga želi naročiti, naj se obrne na 2102

Ano Maljavac, Roč-Istra.

Iščejo se

zastopniki proti visoki proviziji za obisk poljedelcev, obrtnikov, uradnikov itd. za razpisalnice sukna za moške in ženske. Upeljani imajo prednost. Neupeljani, a dobro poznani se posebej vpeljejo. Ponudbe pod »**Tuchfabrik 4313**« na Haasenstain & Vogler, Praga II. 3342

Kdor kdor kdor kdor

želi svojo sedanjo negotovo in slabo plačano službo zamenjati z boljšo, išče dobrega in lahkega postranskega za-služka, uživa ugled in zaupanje pri svojih prijateljih in znanih, se ne plaši pred akvizicijskim poslom, če se um dobro izplača, naj nemudoma sporoči svoj naslov pod: »**Poštni predal 47**«, Ljubljana. 1875

Iščeta se za takojšnji nastop dve v mešan stroki popolnoma izvežbani in slovenščine ter nemščine večji

prodajalki

Pismene ponudbe na trdiko Karl Deschmann
Železna Kapla, Koroško. 2436

Skrbna in vestna

gospodinja

išče službe pri kakem gospodu ali v župnišču. Nastopi lahko službo takoj. Naslov pove upravnistvo pod šteč. 2428.

Službe išče starejša ženska kot

gospodinja

h kakemu gospodu na deželi. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2433.

Vsled pomanjkanja delovnih moči in radi visoke cene moke sem primoran svojo

pekarsko obrt deloma omejiti.

Sveže pecivo se pa dobi še vsaki dan v podružnici Pred Škofijo št. 3 in Kolizejska ulica št. 4.

Velepoštovaje

Viktor Gärtner

J. Förderl-a naslednik, Ljubljana.

2435

Najboljši nakup vsakovrstnih modernih in trpežnih

čevljev

je v zalogi lastne tovarne

PETER KOZINA & K. LJUBLJANA NA BREGU.

Cene za gospode K 14—, 17—, 20—

„ „ dame „ 12—, 15—, 18—

„ „ dečke ^{36/39} „ 10—, 12—

„ „ otroke K 5—, 6—, 7—, 8—

Specialna vrsta za moške in ženske samo K 10—

Garantirana kakovost po teh cenah. Cenejšje vrste od kron 1'50 naprej.